

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA

POVZETEK SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA IN SWOT ANALIZA

Slovenska različica poglavja 5 v Self-evaluation report

Ljubljana, junij 2026

POVZETEK SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA IN SWOT ANALIZA

Inštitut za narodnostna vprašanja (INV) je osrednja slovenska raziskovalna ustanova za proučevanje etničnosti, manjšin, migracij, integracije in družbene raznolikosti. V obdobju 2022–2026 je uspešno uresničeval svoje poslanstvo z izvajanjem temeljnih, aplikativnih in razvojnih raziskav, aktivnim vključevanjem v nacionalne in mednarodne projekte ter prenosom raziskovalnih rezultatov v oblikovanje javnih politik, izobraževanje in širši družbeni prostor.

Samoevalvacija potrjuje visoko raven znanstvene odličnosti, družbene relevantnosti in stabilnosti raziskovalnega dela inštituta. Raziskovalna dejavnost temelji na interdisciplinarnem pristopu, dolgoletnem kontinuiranem terenskem raziskovanju in tesnem sodelovanju z manjšinskimi skupnostmi zlasti v Sloveniji in v sosednjih državah. Med pomembnejšimi dosežki izstopajo longitudinalne raziskave in razvoj primerjalnih podatkovnih baz, inovativni metodološki in konceptualni prispevki na področju manjšinskih, migracijskih in integracijskih študij, razvoj novih raziskovalnih usmeritev ter uspešno vključevanje v mednarodni raziskovalni prostor. INV v omenjenem obdobju ohranja položaj nacionalne referenčne institucije na področju etničnih in manjšinskih študij ter krepi svojo mednarodno prepoznavnost.

Posebna vrednost inštituta je njegov izrazit družbeni vpliv. Raziskovalni rezultati prispevajo k oblikovanju javnih politik, razvoju izobraževalnih praks, pripravi učnih gradiv, podpori manjšinskim skupnostim ter razvoju orodij za interpretacijo kulturne dediščine. Med pomembnejšimi primeri vpliva izstopajo rezultati raziskave o vključevanju romskih otrok v izobraževalni sistem in pilotno uvajanje romščine v osnovne šole, ki so prispevali k oblikovanju priporočil in usmeritev na področju izobraževanja romske skupnosti ter k večji prepoznavnosti teh vprašanj v javnih politikah., raziskave o poučevanju slovenščine kot manjšinskega jezika na Hrvaškem, ki so podprle razvoj učnih gradiv in učnih načrtov, ter raziskave migracij in integracije, ki so bile uporabljene pri pripravi nacionalnih strateških dokumentov. Raziskovalci aktivno sodelujejo v strokovnih telesih, komisijah in mednarodnih mrežah, s čimer raziskovalna spoznanja neposredno prenašajo v prakso.

INV je močno vpet v nacionalno in mednarodno raziskovalno okolje. Sodeluje z vodilnimi slovenskimi in tujimi raziskovalnimi institucijami ter je dejaven v programih Horizon Europe, MSCA, COST in Interreg. Članstvo v mrežah IMISCOE in ANCSEE ter sodelovanje v mednarodnih konzorcijih potrjujeta njegovo raziskovalno odličnost in mednarodno relevantnost. Pomembna prednost je tudi tesno sodelovanje z državnimi institucijami, lokalnimi skupnostmi, šolami, nevladnimi organizacijami in manjšinskimi skupnostmi, kar krepi uporabnost raziskovalnih rezultatov in njihovo družbeno odmevnost.

Samoevalvacija je pokazala, da ima INV razvit sistem strateškega upravljanja in zagotavljanja kakovosti, ki temelji na rednem spremljanju raziskovalne uspešnosti, projektne dejavnosti in doseganja strateških in dolgoročnih ter razvojnih ciljev ter na aktivnem vključevanju zaposlenih v razvojne procese in povezovanju raziskovalnih prioritet z družbenimi potrebami. Inštitut

sistematično razvija odprto znanost, raziskovalno infrastrukturo in digitalizacijo raziskovalnih virov ter krepi uporabo načel FAIR. Pomemben del organizacijske kulture predstavljajo raziskovalna etika, raziskovalna integriteta, enake možnosti in vključujoče delovno okolje.

SWOT analiza kaže, da med ključne prednosti INV sodijo stoletna raziskovalna tradicija, specializirano znanje, interdisciplinarna raziskovalna skupina, razvita raziskovalna infrastruktura, tesna povezanost z manjšinskimi skupnostmi, sposobnost hitrega odziva na družbene spremembe ter visoka družbena relevantnost raziskav. Med slabostmi izstopajo majhnost organizacije, omejeni kadrovski in finančni viri ter velika odvisnost od projektnega financiranja. Priložnosti se kažejo predvsem v krepitvi mednarodnega sodelovanja, razvoju digitalnih raziskovalnih metod, odprti znanosti ter naraščajoči aktualnosti raziskovalnih tem. Med ključnimi grožnjami ostajajo nestabilnost raziskovalnega financiranja, omejeno število ustreznih razpisov, visoka obremenjenost raziskovalcev in konkurenčni pritiski v raziskovalnem prostoru.

Na podlagi ugotovitev samoevalvacije bo inštitut nadalje krepil svojo vlogo nacionalnega referenčnega centra za manjšinske in migracijske študije, povečal mednarodno vpetost ter razvijal digitalno raziskovalno infrastrukturo. Posebna pozornost bo namenjena profesionalizaciji projektne in administrativne podpore, vključevanju mladih raziskovalcev, zagotavljanju stabilnejših virov financiranja, večji mednarodni vidnosti raziskovalnih rezultatov ter dolgoročni organizacijski odpornosti in trajnostnemu razvoju raziskovalne dejavnosti.

Direktorica Inštituta za narodnostna vprašanja: Sonja Novak Lukanović